

Ir Max Polak

Korte genealogie

Max Isidore Polak werd geboren te Rotterdam op 3-7-1890.

Zijn vader was Samuel Polak, die geboren was te Rotterdam op 12-1-1855. Zijn moeder was Sorlina Jeanette Catz, die geboren was te Groningen op 2-11-1860. Zij trouwden op 19-4-1882. Vader Polak was expeditie.

Max had een broer, Joseph Bernhard (6-3-1883) en een zuster, Janette Elisabeth (27-4-1885). Moeder overleed te Rotterdam op 16-9-1914. Zijn vader verhuisde op 19-3-1917 naar Noordwijkerhout en huize Remotus was vast een bejaardenhuis(Samuel is dan 72 jaar) De familie was Joods.

Max Polak blijft na het vertrek van zijn vader op de Mathenesserlaan 364a wonen en verhuisde op 18-4-1919 naar de Schiekade 177 te Rotterdam. Op de Schiekade staat hij te boek als electrotechnisch ingenieur Daar trouwde hij op 29-4-1920 met Johanna Carolina Schortemeijer, geboren te Rotterdam op 8-7-1896 Op 22-11-1921 verhuisde het echtpaar Polak naar de Bosschestraat 91 te Den Haag (Scheveningen), maar dan is er inmiddels al veel gebeurd.

In 1910 zijn zowel Max Polak als PC Tolk 20 jaar oud en waarschijnlijk in dat jaar brengen zij een draadloze telegrafieverbinding tot stand tussen Rotterdam Noord (Max Polak) en Rotterdam West (P.C. Tolk). Max Polak was toen inmiddels student aan de Technische hogeschool in Delft en Tolk was ambtenaar bij de Rijkstelegraaf in Rotterdam. Beide worden op (waarschijnlijk) 1 december 1913 Res. 2^e Luitenant bij de infanterie. En beiden zullen na verloop van tijd gedetacheerd worden bij de Afdeling Radiotelegrafie, die onder de Genie ressorteerde. Polak blijft tot eind 1918 in dienst en deze dienst is er waarschijnlijk de oorzaak van dat hij pas in 1921 afstudeerde. (voor P.C. Tolk zie de Tolk bijlage bij de „Holland”).

Al in januari 1914 vroeg hij, evenals 400 andere geïnteresseerden een luistervergunning aan. Op zoveel aanvragen in korte tijd, had de Minister van Waterstaat niet gerekend waarop hij gelijk de luistervergunning afschafte.

Op 24 februari 1914 kocht Polak voor Fl. 19,60 het boek van L.A. Fleming “The Principals of Electric Wave Telegraphy and Telephony. Dit boek bevatte een gedetailleerd hoofdstuk over detectorlampen (Fleming dioden).

Hij werd leraar aan de Gemeentelijke Zeevaartschool in Rotterdam en richtte hij samen met Koumans het **Electro Technisch Ingenieurs Bureau (ETIB)** “Koumans en Polak” op aan de Schiekade 177 te Rotterdam Dat zal rond 18-4-1919 geweest zijn omdat hij vanaf dat moment aan de Schiekade 177 woonde.

Dit werd ondersteund door R Koumans, electrotechnisch ingenieur, die pas in februari 1919 lid werd van de NVVR, dan woonde aan de Deinantstraat 40 te Den Haag, maar in mei 1919 verhuisde naar de Schiekade 177a te Rotterdam, waar ook Max Polak woonde.

Van Koumans kan ik weinig vertellen. Hij publiceerde in 1919 enige artikelen in Radio Nieuws, om dan uit het zicht te verdwijnen.

Wel werd de ETIB in juni 1919 ook lid van de NVVR.

Op 1 januari 1920 adverteerde de jonge firma in Radio Nieuws met een geheel nieuw type lamp, de Philips ETIB lamp. In ieder geval is de firma Koumans en Polak de eerste die een Philips lamp verkoopt met Fransche voet. Mogelijk hebben ze dit afgekeken van Tamson, die in Radio Nieuws van november 1918 de Philips-Neras lamp te koop aanbod. Deze had echter een “Duitsche” voet. Op 1 mei 1920 plaatst Philips zelf een advertentie met afbeelding, maar

zonder typeaanduiding. Later werd zij als type D bekend gemaakt door ETIB Koumans en Polak in haar advertentie van Radio Nieuws van 1 Juli 1920. De ETIB lamp is dan van de baan.

Koumans en Polak verkochten in december 1921 hun bedrijf aan Radio Electro-Technisch Bureau van Santen en Schilling in Rotterdam.

Functies binnen de NVVR

In de beginjaren is Polak actief binnen de NVVR Deze opsomming is zeker niet volledig en terdege uitgezocht:

1917 Medeoprichter en voorzitter van de afdeling Rotterdam van de NVVR

1919 Zit in de Commissie voor het Vrijwillige Radiotelegrafistencorps van de NVVR

1922 geeft eigenlijk de stoot tot de oprichting van het Muziekfonds van de NVVR en werd door de

NVVR dan ook in december 1922 benoemd tot

1923 Stapt in maart uit de Commissie voor het Instrumentarium

Stelt zich in juni 1923 niet herkiesbaar voor het hoofdbestuur van de NVVR

In deze NVVR periode hield hij regelmatig lezingen voor plaatselijke afdelingen van de NVVR. Ook schreef hij een aantal artikelen in Radio Nieuws.

Ir. Max Polak bleef werkzaam als docent en schreef enige boekjes voor de radio-amateur.

O.a. verscheen in 1928 het boek „Beeldtelegrafie en televisie” over het overbrengen van beelden via draad en radio. Het systeem Baird was op dat moment erg in het nieuws.

Vervolgens komen we hem tegen als redacteur van Radio-Wereld en later als redacteur van de bijlage „Radio” van het blad „Electra”.

Vervolgens werd hij octrooigemachtigde. Mij is niet precies bekend wanneer. In ieder geval kom ik het als Octrooigemachtigde tegen in de octrooistrijd tussen „Radium” (Radio Record) en Telefunken in 19.....

In 1939 is Polak medeoprichter van Octrooigemachtigdenbureau Polak & Charlouis te Den Haag.

In 1949 publiceerde hij nog een specialistisch woordenboek Engels-Nederlands en Nederlands-Engels op het gebied van octrooi- en merkenrecht.

Midden jaren '70 is hij nog in leven maar verder is mij niets van hem bekend.

L.F. Steenhouwer

- Algemeen dagblad van 10 februari 1965: Mijnheer Steenhouwer, u laat zich met radio in.... Dit tgv zijn 89^e verjaardag.